

ש"פ דברים, שבת חזון, ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

- 1 והלימוד למעשה שְׁבִיחַהּ בַּעֲבוּרַת הָאָדָם לְקוֹנוֹ, והרי זו היא כוונת
- 2 ותכלית הבריאה של האדם כמאמר חכמינו ז"ל דַּאֲנִי נִבְרָאתִי לְשִׁמְשׁ
- 3 אֶת קוֹנֵי? אֶת קוֹנֵי?
- 4 גַּם צְרִיף לְהִבִּין עַל-פִּי הַיְדוּעֵי⁹ שְׁגַם סֶדֶר בַּתּוֹרָה תּוֹרָה
- 5 הוא, מהו טעם סֶדֶר הַפְּסוּקִים,
- 6 שהרי גם לסדר הדברים יש משמעות
- 7 דְּבַתְחִלָּה כְּתִיב צִיּוֹן בְּמִשְׁפָּט
- 8 תַּפְּדָה, וְאַחֲרֵי-כֵן כְּתִיב
- 9 וְשָׂבִיחַהּ בַּצְּדָקָה?
- 10 וביאור הַעֲנִין הוא (פְּמוּבָן
- 11 מִהַמְּבֹאֵר בְּהַדְרֹוּשִׁים מאמרי
- 12 החסידות על הפסוק, הנוכרים לעיל),
- 13 דִּהְנֵה פְרוּשׁ צִיּוֹן הוא
- 14 כְּפִשׁוּטוֹ שֶׁל מִקְרָא שֶׁהוא
- 15 לְשׁוֹן סִימָן (וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב¹⁰
- 16 וְכִנֵּה אֲצִלוֹ צִיּוֹן הַפְּסוּק מְדַבֵּר עַל
- 17 "ציון" ו"סימן" של מקום קבורה).
- 18 דְּכָל סִימָן יֵשׁ בּוֹ ב' תְּכוּנֹת
- 19 הַפְּסִיּוֹת. דְּמַצֵּד אֶחָד הַסִּימָן
- 20 אֵינוֹ הַדָּבָר עֲצֵמוֹ אֲלָא הוא
- 21 רק סִימָן עַל הַמְצִיאֹת וְעַל הַתּוֹכֵן
- 22 שֶׁל הַדָּבָר הַהוּא בְּלִבְד.
- 23 וְלֵאדֹוּף גִּיסָא, מִצַּד שְׁנֵי מִפְּיֵן
- 24 שֶׁהוא ה"ציון" סִימָן לְדָבָר זֶה,
- 25 מוּכַח שֵׁיֵשׁ בּוֹ מִשְׁהוֹ מְעַנְיָנוֹ
- 26 שֶׁל הַדָּבָר שֶׁהוא סִימָן עָלָיו
- 27 שאם לא כן, אין הוא "סימן" לדבר זה
- 28 דווקא. וּמִזֶּה לְפִי הַגְּדֵרָה זֶה שֶׁל
- 29 הַמוּשַׁג "ציון" ו"סימן" מוּבָן,
- 30 דִּעֲנִין צִיּוֹן קָאֵי עַל הַנֶּפֶשׁ
- 31 הַאֱלֹקִית שְׁבִישְׂרָאֵל, כְּפִי שֶׁהוּלָךְ
- 32 וּמְבֹאֵר.
- 33 דִּהְנֵה עַל עֵינֵין וּמַהוּת הַנֶּפֶשׁ
- 34 הַאֱלֹקִית מְבֹאֵר רַבְּנֵי הַזָּקֵן
- 35 פְּתִיגָא¹¹ וְזֶה-לְשׁוֹנוֹ: וְהַנֶּפֶשׁ
- 36 הַשְּׂנִית בִּישְׂרָאֵל הַבֵּאה לְאָדָם
- 37 לְאַחַר הַנֶּפֶשׁ הַרְּאִשׁוֹנָה, הַנֶּפֶשׁ
- 38 הַבְּהִמִית, הִיא חֵלֶק אֱלֹקָה
- 39 מִמַּעַל מִמַּשׁ. וּמִזֶּה מוּבָן
- 40 שֵׁיֵשׁ בָּהּ ב' תְּכוּנֹת הַנְּ"ל
- 41 שְׁבִישְׂמִן. דְּמַצֵּד אֶחָד הַרִי

- 42 היא בְּבַחֲנֵית סִימָן עַל אֱלֹקָה מִמַּעַל, וְכַהוֹסְפַת אֲדָמוּ"ר
- 43 הַזָּקֵן: מִמַּשׁ, בִּיטוּי שְׂמֵדִישׁ עוֹד יוֹתֵר עַד כִּמְהָ הִיא "מִמַּשׁ" חֵלֶק
- 44 מֵהָאֱלֹקוֹת עֲצֻמָּה וְלָכֵן נִקְרָאת הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית בְּשֵׁם חֵלֶק אֱלֹקָה,
- 45 כִּי כְּמֵאמֵר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב בְּשִׂאֲתָהּ תוֹפֵס בְּחֵלֶק מִן הַעֲצָם אֲתָהּ
- 46 תוֹפֵס בְּכָל¹² ולכן גם חֵלֶק
- 47 מֵאֱלֹקוֹת הוּא אֱלֹקוֹת מִמַּשׁ כְּמוֹ
- 48 הָאֱלֹקוֹת עֲצֻמָּה. אֲבָל לֵאדֹוּף
- 49 גִּיסָא מִצַּד שְׁנֵי הַרִי הִיא
- 50 בְּבַחֲנֵית סִימָן בְּלִבְד, וְלָכֵן
- 51 נִקְרָאת בְּשֵׁם חֵלֶק אֱלֹקָה
- 52 בְּלִבְד (הֵינֵנוּ שֶׁהִיא רַק חֵלֶק
- 53 וְלֹא הָאֱלֹקוֹת עֲצֻמָּה, וְכִפִּי שְׂמֵבּוּאֵר
- 54 בַּחֲסִידוֹת שֶׁהִנְשֵׁמָה הִיא "נְבִירָא"),
- 55 וְכֵן נִקְרָאת בְּשֵׁם נֶפֶשׁ הַשְּׂנִית
- 56 וְלֹא הַנֶּפֶשׁ הַרְּאִשׁוֹנָה, כִּי אִפְּן
- 57 הַתְּלַבְּשׁוּתָהּ שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית
- 58 בְּגוּף הַגִּשְׁמִי שֶׁל הָאָדָם הוּא
- 59 שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵית שְׂנִית וְכֵאלִילוֹ
- 60 נִאֲמַר שֶׁהִיא חֲשׁוּבָה פְּחוּת מֵהַנֶּפֶשׁ
- 61 הַבְּהִמִית שֶׁהִיא הַנֶּפֶשׁ הַרְּאִשׁוֹנָה,
- 62 וְכִמְאֲמַר רַבּוּתֵינוּ ז"ל¹³
- 63 שֶׁהִצָּר-הֵרַע אֶקְדָּמִיהָ
- 64 טַעֲנִיתִיהָ כו'. הַקְּדִים אֵת עֲטֵנוֹתֶיהָ,
- 65 שֶׁכֵּן הַנֶּפֶשׁ הַבְּהִמִית, הַנִּקְרָאת גַּם "נֶפֶשׁ
- 66 הַחַיּוֹנִית" נִמְצָאת בָּאָדָם מִיַּד כְּשֶׁנוֹלָד
- 67 וְאֵילוֹ הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית תְּחִילַת הַכְּנִיסָה
- 68 שֶׁלָּהּ בָּאָדָם הִיא בַּעַת בְּרִית הַמִּילָה,
- 69 וְגַמֵּר וְעִיקֵר כְּנִיסַת הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית
- 70 בָּאָדָם הִיא בְּגִיל שְׁלוֹש־עֶשְׂרֵה
- 71 כְּשֶׁנֶּעֱשֶׂה בְּרִ-מִצְוָה, וְכֵאמֹר, הַכְּתוּב
- 72 "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תַּפְּדָה" מְדַבֵּר עַל הַנֶּפֶשׁ
- 73 הָאֱלֹקִית שֶׁהִיא בְּבַחֲנֵית "צִיּוֹן"
- 74 ו"סימן" לְאֱלֹקוֹת. אֲמָנָם מָה
- 75 שְׁכָתוּב וְשָׂבִיחַהּ חֵלֶק הַשְּׂנִית שֶׁל
- 76 הַפְּסוּק "שְׂבִיחַהּ בַּצְּדָקָה" אֵינוֹ קָאֵי
- 77 אֵינוֹ מְכוּוֹן עַל הַנֶּפֶשׁ-הָאֱלֹקִית
- 78 גּוּפָא עֲצֻמָּה (וְכֵאמֹר שְׁנֵי חֵלְקֵי
- 79 הַפְּסוּק מְדַבְּרִים עַל שְׁנֵי עֵינֵינִים שׁוֹנִים).
- 80 דִּהְנֵה וְשָׂבִיחַהּ יֵשׁ בּוֹ ב' פְּרוּשִׁים,
- 81 א' מְלִשׁוֹן שִׁיבָה וְחִזְרָה, וְשָׂבִיחַהּ
- 82 וְחִזְרָה, וְלִפִּי זֶה וְשָׂבִיחַהּ הֵינֵנוּ

(8 משנה סוף קידושין. 9) ראה לקו"ד ח"ד תשמו, א. וראה רש"י ר"פ בראשית. (10) יחזקאל לט, טו. (11) רפ"ב. (12) ראה כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקט"ז. ו"ש"נ. (13) ראה זח"א קעט, סע"א ואילך. קה"ר פ"ד, יג. (14) ראה רד"ק ומצודות ישע"י שם.

ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה

ביאור בדרך אפשר

1 קרובה ופנימית בנפש הבהמית, בגוף הגשמי וגם בעניני העולם שהם חלקו
 2 של האדם לברר אותם ולהעלות אותם לקדושה. **או שְׂקָאֵי** אפשרות נוספת
 3 לפרש למי הכוונה בדברי הפסוק "ושביה", לאחר שהאפשרות לומר שהכוונה
 4 לנפש האלוקית עצמה נשללה, היא שהכתוב מדבר **על הגוף עצמו כו'**
 5 שלא נמצא במקומו הנכון בו היה ראוי
 6 להיות מצד עצמו, וכפי שיתבאר להלן.
 7 **ובאור הענין הוא, הנה ידוע**
 8 **דְּכָלְלוֹת עֲבוֹדַת ה' של האָדָם**
 9 היא בהיותו נשמה בגוף
 10 דוֹקָא. וְכַנּוּדָע מַעֲנִין מִתֵּן
 11 תּוֹרָה שֶׁהִיא לְנִשְׁמוֹת בְּגוּפִים
 12 דְּיֻקָּא וכמאמר חכמינו ז"ל שכאשר
 13 המלאכים בקשו שהתורה תינתן להם,
 14 בעולמות העליונים, ענה להם משה
 15 רבינו שהתורה ניתנה לבני ישראל
 16 שירדו למצרים, יש להם אב ואם ויצר
 17 הרע וכו'. וְכַמְבָּאָר בְּמִקּוֹם
 18 אַחֵר, דְּמִתַּן-תּוֹרָה הִנֵּה דְיֻקָּא
 19 בְּאִפְסוּן שֶׁל וַיְרִיד ה' עַל הַר
 20 סִינַי¹⁷ בעוד שבני ישראל נשאר
 21 כנשמות בגופים בעולם הזה הגשמי
 22 וְלֹא שֶׁהֵעֵלָה הַקָּב"ה אֶת
 23 יִשְׂרָאֵל מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה, מֵהָעוֹלָם
 24 הַזֶּה לְשָׁמַי הַשְּׁמַיִם, אֲלֵא
 25 לְהִיפֹךְ, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַרְפִּין
 26 הוֹרִיד וְכוּפֵף אֶת פְּסָא הַכְּבוֹד
 27 וְהַשְּׁמַיִם וְהַשְּׁמַיִם
 28 מִלְּמַעְלָה לְמַטָּה עַל הָהָר
 29 הַגִּשְׁמִי¹⁸ בעולם הזה, וְלֹא עוֹד
 30 אֲלֵא שִׁירִידָה זו פְּעֵלָה פְּעֵלָה
 31 נִכְרַת לַעֲיֵן כֹּל בְּגִשְׁמִיּוֹת הָהָר
 32 יִרִידַת הָאוֹר הָאֱלוּקִי הַרוּחָנִי עַל הָהָר
 33 הִיטָה בְּאִפְסוּן כּוֹז שֶׁהוֹדֵר פֶּעַל שִׁינּוּ
 34 מִמְּשֵׁי בְּגִשְׁמִיּוֹת הָהָר כְּמוֹ
 35 שְׁפָתוֹכִי¹⁹ וְהָר סִינַי עָשָׂן כְּלוֹ,
 36 דְּעֲנִין הָעָשָׂן שְׁנֹאָה עַל הָהָר
 37 בְּפִעוּל מוֹרָה שֶׁהִיטָה כָּאֵן
 38 הַתְּלַבְּשוֹת שֶׁל הָאוֹר הָאֱלוּקִי
 39 הַעֲלִיין בְּתוֹךְ גִּשְׁמִיּוֹת הָהָר
 40 וְשִׁבְיַת הַמְּנַגֵּד כּו'²⁰ ביטול של
 41 המציאות הגשמית החומרית בתור דבר שמנגד לאלקות ומעלים ומסתיר על
 42 האור האלוקי.

1 **הַשְּׁבִיִּים שְׁלָה**¹⁴. כו' וְשִׁבְיָה כְּמוֹ וְשִׁבְיָה הֵינּוּ הַשְּׁבִיִּים
 2 **שְׁלָה**¹⁵. דְּלְפָרוּשׁ הָא' לפי הפירוש הראשון שהכוונה לשבים, החזורים,
 3 שלה הנה מזה גופא מזה עצמו **שְׁהֵם צְרִיכִים לְשׁוּב** ועתידים
 4 לחזור, **מוֹכֵן שְׁעֵתָה אֵינָם בְּמִקּוֹמָם** אלא נמצאים מחוץ למקומם עדיין
 5 לא חזרו. וְעַל-דִּרְדְּרָזָה לְפָרוּשׁ
 6 הַב' ש"ושביה" היינו השבויים שלה,
 7 הָרִי עֲנִין הַשְּׁבִיָּה מוֹרָה
 8 שְׂאִינוּ בְּמִקּוּמוֹ וְכַמְעַמְדוֹ
 9 וּמִצְבוֹ הָאֲמִתִּי אֵלָא בְּגִלוֹת וּבִשְׁבִי.
 10 וְהָרִי עַל הַנִּפְשֵׁ-הָאֱלֹקִית אֵינוֹ
 11 שִׁיף לומר שְׂאִינָה בְּמִקּוּמָה כִּי
 12 בשום מצב היא לא מתנתקת מהקשר
 13 והרדבות שלה באלקות, וְהָרִי
 14 דְּבָרִים קַל-וְחֹמֶר, וּמָה עַל
 15 הַתּוֹרָה אָמְרוּ¹⁶ חכמינו ז"ל
 16 בגמרא בררשה על הפסוק **הָלֹא כֹה**
 17 **דְּבָרֵי פֶּאֶשׁ, מָה אֵשׁ אֵינוֹ**
 18 **מְקַבֵּל טְמֵאָה כּו'** כֵּף דְּבָרֵי
 19 תּוֹרָה אֵינָם מְקַבְּלִים טוּמְאָה, שְׁלֹא
 20 נִשְׁתַּנּוּ בְּמִהוּתָם גַּם כֹּאשֶׁר יִרְדוּ
 21 לְמַטָּה וְנִתְלַבְּשׁוּ בְּעִנְיֵי הָעוֹלָם הַזֶּה,
 22 הָרִי כֹל-שֶׁפֶן שֶׁפֶן הוּא בְּנוֹגֵעַ
 23 לְהַנְשָׁמָה שֶׁהִיא "חֶלֶק אֱלֹקָה מִמַּעַל"
 24 מִמֶּשֶׁ" שְׁבוּדָאֵי גַם כִּשְׁיִרְדָה לְמַטָּה
 25 וְנִתְלַבְּשָׁה בְּגוֹף גִּשְׁמִי, הִיא נִמְצָאָה,
 26 בְּעַצְמָהּ, בְּמִקּוּמָה הָאֲמִתִּית.
 27 וּמָזָה מוֹכֵן שְׁעֵנִין הַשְּׁבִיָּה
 28 שֶׁתְּכַנּוּ הוּא שְׁנִמְצָאָת שְׁלֹא
 29 בְּמִקּוּמָה, אֵינוֹ שִׁיף לומר כֵּן
 30 עַל הַנִּפְשֵׁ-הָאֱלֹקִית עֲצָמָה,
 31 כְּפִי שֶׁהוֹכַח לַעֲלִי, וְצָרִיף לומר,
 32 דְּוִשְׁבִּיָּה קָאֵי עַל הַלְּבוּשִׁים
 33 שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, הַאֲמִצְעִים שֶׁדֹּרְכָם הִיא
 34 פּוּעֵלַת וְבָאָה לִירֵד בִּיטוּי שְׁהֵם
 35 מִחֻשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשָׂה,
 36 שְׁעֵלִיהֶם שִׁיף לומר שְׂאִינָם
 37 נִמְצָאִים בְּמִקּוּמָם וְכַמְעַמְדָם
 38 וּמִצְבָּם הָאֲמִתִּי בְּתוֹר 'לְבוּשִׁים'
 39 וְאֲמִצְעֵי בִיטוּי שֶׁל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית כְּפִי
 40 שֶׁהִיא מִצַּד עֲצָם מֵהוּתָה הָאֲמִתִּית
 41 וְהֵם מִתְּלַבְּשִׁים בְּנִפְשֵׁ-הַבְּהִמִּית וְגוֹף וְחֶלְקוֹ בְּעוֹלָם כּו' כִּי
 42 אוֹפֵן פּוּעֵלַת הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית בְּאֵדָה הִיא שֶׁהִיא מִתְּלַבְּשֶׁת, הֵינּוּ בָאָה בְּצוּרָה

(15) ראה אגה"ק ס"ד. לקו"ת שבערה 2. ובכ"מ. וראה ד"ה ציון במשפט (הא') תשל"ה (סה"מ מלוקט ח"א ע' קנא) בארוכה. (16) ירמי' כג, כט. ברכות כב, א. (17) יתרו יט, כ. (18) ראה פרש"י יתרו שם. (19) יתרו שם, יח. (20) ראה לקו"ש חט"ז ע' 279-281. וש"נ.

ש"פ דברים, שבת חזון, ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

45 תרגום אונקלוס לְתַכֵּן הָעֲנִיּוֹן. דְּהִנֵּה מְבַאֵר בְּתוֹרָה אוּרִי לאדמו"ר
 46 הזקן פְּרָשַׁת מְשֻׁפְּטִים²⁴ בְּעֲנֵן בְּרוּר לְשׁוֹנוֹת אֲמוֹת הָעוֹלָם
 47 וְהִפְיַכְתֶּם לְקִדְשָׁה עַל-יְדֵי שְׂמֻשְׁתְּמֻשִּׁים בָּהֶם בְּעֲנִיּוֹת תוֹרָה
 48 כו'.

49 וכך מבואר ב'תורה אור': "... כאבנים
 50 יש שני מדרגות. הא' אבנים ממש שהן
 51 בריאה בידי שמים. והב' האבן הנעשה
 52 בידי אדם והיא הלבנה שנעשית מן
 53 העפר ע"י בני אדם... כידוע ומפורסם
 54 שגם מן הלבנים יבנו בנין בית חומה
 55 כמו מן האבנים. אך שצריך תחלה
 56 הכנה איך לעשות הלבנים שיהיו חזקים
 57 ומתקיימים והוא ע"י שישרפו אותם
 58 בכבשן האש... והנמשל מב' בחי'
 59 אבנים אלו יובן ג"כ ברוחניות בעניין
 60 האותיות שנקראים אבנים שיש בהם
 61 גם-כן ב' בחינות. הא' בחי' בריאה בידי
 62 שמים ונק' אבנים. והב' בחי' הנעשה
 63 בידי אדם ונק' לבינים. והיינו כי בחינת
 64 אותיות התורה נקראים אבנים שהתורה
 65 היא מן השמים וידבר ה' אל משה והוא
 66 נק' לשון הקודש... אך בחי' הלבנים
 67 היינו אותיות של ע' לשון מלשונות
 68 האומות אשר כל עם ועם מדבר
 69 כלשונו. והנה כתיב כארבע רוחות
 70 השמים פרשתי אתכם דהיינו שישראל
 71 מפורזים בע' אומות ומדברים גם כן
 72 כלשון עם ועם שהם דרים בתוכם בכל
 73 צרכי משא ומתן ואחר כך כשמתפללים
 74 במסירות נפש בכוונה ולומדים תורה
 75 לשמה מיגיעת העסק במשא ומתן, אזי
 76 מעלים כל צירופי אותיות שדברו בהם
 77 למעלה מעלה לשרש נשמתם... וזהו

78 הנקרא חולין שנעשו על טהרת הקדש. פירוש כי לשון הקודש משך מבחינת
 79 קדש העליון מה שאין כן שאר לשונות הם חול אבל כשמתבררים על ידי
 80 התפלה כנ"ל (וגם כשמדברים בהם להבין התורה וכמו בגמרא יש כמה מלות
 81 לשון ארמי הכי השתא אי אמרת בשלמא) הרי הם נעשים על טהרת הקדש...
 82 כמשל הלבנים שהגם שהן עפר פשוט מ"מ ע"י מעשה ידי אדם נעשים ג"כ
 83 קשים וחזקים בבחינת אבן כנ"ל עד שבונים מהם חומה...
 84 וְזֶהוּ גַם תַּכֵּן הָעֲנִיּוֹן הַמְבַאֵר פְּאָן, פְּדִיּוֹן שֶׁל עֲנִיּוֹת קְדוֹשָׁה שִׁירָדוּ
 85 ונתלכשו בתוך ענייני העולם מן הגלות וְהַשְׁבִּיָּה והעלאתם למקורם
 86 בקדושה].
 87 והולך ומפרט את ההבדל בין שני העניינים, הפדייה של התורה ("משפט")
 88 והפדייה של הצדקה:

1 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה כִּשֶׁם שֶׁעִיקַר הַעֲבוּדָה שֶׁל כָּל נִשְׁמָה הִיא דוּקָא כִּשְׁהִיא
 2 מְלוּבֶשֶׁת בַּגּוֹף, וּמִתֵּן תוֹרָה הִיא דוּקָא בְּדֶרֶךְ שֶׁל "וִירַד ה'" (מלמעלה למטה)
 3 עַל הַר סִינַי, כִּךְ כְּלָלוֹת עֲנֵן הַתוֹרָה וּפְעוּלָתָהּ בְּעוֹלָם (לא רק בעת מתן
 4 תורה) הוּא (בְּלִשׁוֹן הַיְדוּעֵי²¹) שְׁנַתְנָה לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם פְּעוֹלָם,

5 הַיְיָנוּ שְׁבִאָה לְתוֹךְ עוֹלָם כְּזֶה
 6 שְׂאִין בּוּ מִצַּד עֲצַמוּ שְׁלוֹם אֵלָא
 7 הוּא נְחוּת כָּל כִּךְ שְׂאִין בּוּ שְׁלוֹם
 8 וּשְׁמִלוּת, וּפְעֻלָּתָהּ שֶׁל הַתוֹרָה בּוּ
 9 הִיא לַעֲשׂוֹת בּוּ שְׁלוֹם. דְּמִכָּל
 10 זֶה מוֹכֵן, שְׁעֲנֵן עֲבוּדַת
 11 הָאָדָם הוּא בְּנִשְׁמוֹת בְּגוֹפִים
 12 דְּיֻקָּא כִּי רַק בְּדֶרֶךְ זֶה אִפְשָׁר לְקַבֵּל
 13 אֶת הַתוֹרָה בְּעוֹלָם הַנְּחוּת וּלְפַעוּל
 14 "שְׁלוֹם" בְּתוֹךְ הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמוּרִי.
 15 וְהַיְיָנוּ, מִכָּל הָאִמּוּר לְעִיל עוֹלָה דְּהֵן
 16 בְּחִינַת צִיּוֹן שְׁעִלְיָה אוֹמֵר הַכְּתוּב
 17 "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה" וְהֵן בְּחִינַת
 18 וְשְׁבִיָּה שְׁעִלְיָה אוֹמֵר הַכְּתוּב "וְשְׁבִיָּה
 19 בְּצִדְקָה" קָאִי מְכוּוֹן עַל הַנְּשֻׁמָּה
 20 הַמְּלַבְּשֵׁת בַּגּוֹף, כִּךְ שֶׁבְּכִלּוֹת
 21 שְׁנֵי חֲלָקֵי הַפְּסוּק מְדַבְּרִים בְּעִינֵן אֶחָד
 22 אֵלָא שְׁבִיָּה גּוֹפָא בְּאוֹתוֹ עִינֵן
 23 עֲצָמוּ, הַיְיָנוּ הַנִּשְׁמָה הַמְּלוּבֶשֶׁת בַּגּוֹף,
 24 יְשָׁנָם ב' עֲנִיּוֹנִים שׁוֹנִים, דְּצִיּוֹן
 25 קָאִי עַל בְּחִינַת הַנְּשֻׁמָּה גּוֹפָא,
 26 הַנִּשְׁמָה עֲצָמָה הַנְּפִשָׁה-הָאֱלֹקִית
 27 כְּפִי שְׁהִיא מְלוּבֶשֶׁת בַּגּוֹף. וְשְׁבִיָּה
 28 קָאִי עַל הַלְּבוּשִׁים שֶׁל הַנִּפְשׁ
 29 הָאֱלֹקִית שֶׁהֵם מְחַשְׁבֵּה דְּבוּר
 30 וּמַעֲשֵׂה הַמִּתְלַבְּשִׁים בְּנִפְשָׁה-
 31 הַבְּהִמִית וְגוֹף וְחִלְקוּ בְּעוֹלָם
 32 כו', או שְׁקָאִי עַל הַגּוֹף עֲצָמוּ
 33 כו' כְּפִי שֶׁהַנִּפְשׁ הָאֱלֹקִית מְלוּבֶשֶׁת
 34 בּוּ וּפְעוּלָתָהּ כָּל עֲנִיּוֹת עֲבוּדַת ה' בְּאִמְצָעוֹתוֹ.

35 וְהִנֵּה פְּעֻלַת הַפְּדִיָּה בְּב' בְּחִינּוֹת אֵלּוּ שֶׁל "צִיּוֹן" וְשֶׁל "שְׁבִיָּה"
 36 הִיא כְּנִאֲמַר בְּפְסוּק עַל-יְדֵי מְשֻׁפְּט וּצְדָקָה שֶׁהֵם תוֹרָה הַנִּקְרָאת
 37 "מִשְׁפַּט" וּצְדָקָה. וְכַמְבַּאֵר בְּלִקוּטֵי תוֹרָה²² לאדמו"ר הזקן
 38 בְּאִמּוּר הַנּוֹכַח דְּמְשֻׁפְּט עֲנִיּוֹ הַלְּכוֹת הַתוֹרָה כְּמוֹ שְׂתַרְגְּמוּ
 39 אוּנְקֵלוֹס עַל הַפְּסוּק²³ הָאִמּוּר בְּפִתְרוֹן הַחֲלוּם שֶׁל שֶׁר הַמִּשְׁקִים "...
 40 יֵשׂא פְּרַעָה אֶת רֵאשׁוֹן וְהַשִּׁיבֵן עַל כַּנֹּךְ וְנִתַּת כּוֹס פְּרַעָה בִּידוֹ" פְּמִשְׁפַּט הָרֵאשׁוֹן
 41 "אֲשֶׁר הִיִּית מִשְׁקָהוּ" כְּהַלְכָתָא קְדָמִיתָא, הִרִי ש"מִשְׁפַּט" פִּירוּשׁוֹ
 42 הַלְּכָה, וְכֵן בְּעִינֵינוּ "צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט", הַכוּוּנָה לְמִשְׁפַּטֵי הַתוֹרָה.
 43 וְנִישׁ לּוֹמַר, דְּמָה שְׁמִקּוֹר עֲנֵן זֶה הַפִּירוּשׁ ש"מִשְׁפַּט" הַיְיָנוּ
 44 "הַלְּכָה" הוּא בְּתַרְגוּם אוּנְקֵלוֹס דְּיֻקָּא הוּא מְחַמַּת שְׂכִיחוֹתוֹ שֶׁל

ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

1 דְהִנֵּה הַהִפְרָשׁ בֵּין תּוֹרָה וְצַדִּיקָה מְבֹאֵר בְּכַמּוֹת מְקוּמוֹת²⁵
 2 בתורת החסידות שְׁהוּא עֲנִיָן ב' אופני הַלּוֹף, שני אופנים של 'הליכה'
 3 שכוונתה לגרום קירוב של האדם לאלוקות הַלִּיכָה מְלַמֵּעֵלָה לְמִטָּה
 4 על ידי הארה אלוּקִית מלמעלה המאירה אל האדם למטה וְהַלִּיכָה
 5 מְלַמֵּטָה לְמַעְלָה על ידי
 6 התערורות מצד האדם למטה להתעלות
 7 למעלה. דְּהַתּוֹרָה עֲנִינָה הוּא
 8 הַלִּיכָה של המשכת והתגלות
 9 אלוּקִית מְלַמֵּעֵלָה מעולמות עליונים
 10 לְמִטָּה אל האדם, וְכִמוֹ
 11 שְׁכַתוּב²⁶ לגבי מתן תורה מן
 12 הַשָּׁמַיִם היינו מלמעלה הַשְּׁמִיעֵךְ
 13 הקדוש ברוך הוא אֵת קוּלוֹ גו'²⁷
 14 וְכַנְ"ל שְׁהַרְפִּיץ הוֹרִיד וְכוּפֵף
 15 הקדוש ברוך הוא הַשָּׁמַיִם וְשָׁמִי
 16 הַשָּׁמַיִם כו' אל הר סיני למטה.
 17 וְגַם בְּהִיּוֹת הַתּוֹרָה לְמִטָּה
 18 נִמְשָׁלָה לְאֵשׁ כְּמוֹ שְׁכַתוּב
 19 הֲלֹא כֹה דְּבָרֵי כְּאֵשׁ גו'¹⁶,
 20 דְּהָאֵשׁ טַבְעוֹ לְעֵלוֹת לְמַעְלָה
 21 (כְּמִבְּאֵר פִּתְנֵי²⁷ וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: "...
 22 כאור הנר שמתננע תמיד למעלה
 23 בטבעו מפני שאור האש חפץ בטבעו
 24 להיפרד מהפתילה ולהיבק בשורשו
 25 למעלה, ביסוד האש הכללי שתחת
 26 גלגל הירח..."), כן שגם בהיותה
 27 למטה, התורה קשורה בקשר חזק
 28 למקורה למעלה ונמשכת אליו כמו
 29 שטבע האש להיות נמשכת למעלה,
 30 וְאִם כֵּן זֶה שְׁהַתּוֹרָה הִיא
 31 לְמִטָּה, הוּא לא מפני שמצד עצמה
 32 היא שייכת למטה אלא מִחֻמַּת
 33 שֵׁישׁ בָּהּ פְּעֵלָה תְּמִידִית שֶׁל
 34 הַמְשָׁכָה מְלַמֵּעֵלָה לְמִטָּה.
 35 וַיֵּשׁ לּוֹמֵר דְּזָהוּ גַם כֵּן הַטַּעַם
 36 הפנימי על מֵה שְׁהַתּוֹרָה נִקְרָאת
 37 כְּאֵן בַּפְּסוּק "ציון במשפט תפדה"
 38 בְּשֵׁם מְשַׁפֵּט, כִּי עֲנִיָן
 39 הַמְשַׁפֵּט מוֹרָה עַל בְּחִינַת
 40 הַמְשָׁכָה מְלַמֵּעֵלָה לְמִטָּה כְּמוֹ שׁוֹפֵט שֶׁהוּא לְמַעְלָה מֵהַדְּבָר
 41 הַנְּשַׁפֵּט וְהוּא שׁוֹפֵטוֹ מְלַמֵּעֵלָה שֶׁם הַשׁוֹפֵט נִמְצָא לְמִטָּה אַל
 42 הדברים כפי שהם באים לידי מעשה בפועל, כשם שהתורה נמצאת למטה

ומלוּבֶשֶׁת בְּעִינֵי הָעוֹלָם זֶה כִּי הִיא נִמְשַׁכֶּת תָּמִיד מִלְּמַעְלָה לְמִטָּה.
 מֵה־שְּׂאִי־בֵן עֲנִיָן הַצַּדִּיקָה עֲנִינָה הוּא הַעֲלָאָה מְלַמֵּטָה
 לְמַעְלָה, הַתְּקַרְבוֹת שֶׁל הָאָדָם לְאִלוּקוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַתְּעוֹלוֹת מִלְּמַטָּה (מִצַּד
 הָאָדָם) לְמַעְלָה וְכִמוֹ שְׁכַתוּב²⁸ וְצַדִּיקָה תְּרוֹמֵם גּוֹי, שְׁעֲנִינָה
 הַמִּיּוֹחַד שֶׁל מִצְוֹת הַצַּדִּיקָה הוּא
 הַתְּרַמָּה וְהַהֲגָבָה שְׁנֵתִית
 הַצַּדִּיקָה פּוֹעֵלֶת בְּאָדָם, לְהַתְּעוֹלוֹת
 מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה. וְעַל־דֶּרֶךְ־זֶה
 הוּא בְּכֻלּוֹת כָּל הַמְּצֻוֹת
 (שְׁצַדִּיקָה הִיא כְּלֻלוֹת כָּל
 הַמְּצֻוֹת²⁹ כְּמוֹ שְׁכַתוּב "וְצַדִּיקָה
 תִּהְיֶה לָנוּ כִּי נִשְׁמָר לְעִשׂוֹת אֵת כָּל
 הַמִּצְוֹת הַזֹּאת", כְּמִבְּוֹאָר בְּתִנְיָא: "...
 שֶׁהַפְּלִיגוֹ רו"ל בְּמֵאֹד מֵאֹד בְּמַעֲלַת
 הַצַּדִּיקָה, וְאִמְרוּ שֶׁשְׁקוּלָה כִּנְגַד כָּל
 הַמִּצְוֹת, וּבְכָל תַּלְמוּד יְרוּשָׁלַיִם הִיא
 נִקְרָאת בְּשֵׁם "מִצְוָה" סָתֵם, כִּי כֵן הִיא
 הָרַגְל הַלְשׁוֹן לְקִרְוֵא צַדִּיקָה בְּשֵׁם
 "מִצְוָה" סָתֵם, מִפְּנֵי שֶׁהִיא עֵיקַר
 הַמִּצְוֹת מֵעִשׂוֹת וְעוֹלָה עַל כֻּלּוֹה",
 שְׁעֲנִינָן שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת הוּא
 הַעֲלָאת הַדְּבָרִים הַגְּשָׁמִיִּים
 הַמְשֻׁמְשִׁים לְקִיּוֹם הַמִּצְוֹת מְלַמֵּטָה
 לְמַעְלָה.
 וּבְזֶה³⁰ יוֹבֵן מֵה שְׁפָדִית
 בְּחִינַת צִיּוֹן הִיא עַל־יְדֵי
 הַתּוֹרָה שְׁעִינָה הַמְשַׁכָּה מִלְּמַעְלָה
 לְמִטָּה, וּפְדִית בְּחִינַת וְשָׁבִיָּה
 הִיא עַל־יְדֵי הַצַּדִּיקָה שְׁעִינָה
 הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה. דְּהַתּוֹרָה
 שְׁעֲנִינָה הוּא שֶׁהִיא לְמִטָּה
 לְאַחַר שִׁירְדָה וְנִתְלַבְּשָׁה בְּדָבָרִים
 גְּשָׁמִיִּים, בְּכָל זֹאת נִשְׁאָרָה כְּמוֹ
 שֶׁהִיא לְמַעְלָה, וְגַם בְּהִיּוֹתָה לְמַטָּה
 נִאֲמַר עֲלֶיהָ דְּבָרֵי כְּאֵשׁ, שֵׁיכֶת
 לְבַחֲבִינַת הַנְּפֶשׁ־הָאֱלֹקִית כְּפִי
 שֶׁהִיא מִצַּד עֲצֻמָּה שֶׁהִיא חֶלֶק
 אֱלֹקָה מִמַּעַל מְמַשׁ וְיֹבֵן גַּם מֵה
 לְמַעְלָה, מֵה־שְּׂאִי־בֵן עֲנִיָן
 הַצַּדִּיקָה פְּעֵלָתוֹ הִיא כְּעִנֵּי שְׁצַרִּיף לְהַעֲלוֹתוֹ מִמְּדַרְגָּתוֹ כִּיּוֹן
 שֶׁנִּמְצָא לְמַטָּה, בְּמִצַּב נְחוּת, וְזֶה צַרִּיף לְהִיּוֹת בְּבַחֲבִינַת וְשָׁבִיָּה
 וְהַפְּרִיָּה שֶׁלָּהֵם הִיא בְּדֶרֶךְ הַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעְלָה.

(25 ראה תו"א מקץ מב, ג. מקומות שבהערה 34. ובכ"מ. 26) ואתחנן ד, לו. (27 פיי"ט. 28) משלי יד, לד. וראה תו"א א, ב. ובכ"מ. 29) ראה תניא פל"ז (מת, ב). ובכ"מ. 30) ראה בכ"ז ד"ה ציון במשפט תשלי"ה הנ"ל.

ש"פ דברים, שבת חזון, ה'תשד"מ

ביאור בדרך אפשר

1 וּבְזָה יוֹכֵן גַּם מֵה שְׁמֵקָדִים הַפְּסוּק עֲנִין צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תְּפָדָה
 2 המדבר על התורה לפני "ושביה בצדקה" המדבר על המצוות (וכפי שזכר
 3 לעיל, גם סדר הדברים בתורה הוא תורה), מִשׁוּם שֶׁהַתּוֹרָה קוֹדֶמֶת
 4 לְמִצּוֹת, וּכְפִשְׁטוֹת הַעֲנִין בְּמִצְיֹאת דַּעֲשִׂית מַעֲשֵׂה הַמִּצְוֹת
 5 קיום המצוות בפועל ממש היא על-
 6 יְדֵי הַקְּדָמַת לְמִיּוֹד הַלְכוֹת
 7 הַצְּרִיכוֹת שְׂצִירָךְ לְדַעַת אוֹתוֹן כְּדִי
 8 לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת נִכּוֹן לְפִי הַתּוֹרָה,
 9 הַהֲלָכוֹת הַפְּסוּקוֹת הַמְּבֹאָרוֹת
 10 בִּשְׁלֶחֶן עֲרוּף.
 11 וְעַל-דֶּרֶךְ-זֶה בְּפָנֵימִיּוֹת
 12 הַעֲנִינִים, דִּהְנִתִּינֶת-כַּח הַרוּחָנִית
 13 לְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוֹת בְּפוּעַל (ובמידת
 14 הַצּוּרָךְ לְהַתְּגַבֵּר עַל קְשִׁיִּים, מְנִיעוֹת
 15 וְעִיכּוּבִים) הִיא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה
 16 שְׁלַמְעֵלָה מֵהַעוֹלָם.
 17 אֲמַנָּם, בְּחִינַת וְשָׁבִיָּה בְּצַדְקָה
 18 שְׁקָאֵי גַם עַל הַגּוֹף כַּנֶּ"ל,
 19 שֶׁהַכּוֹנֵה הֵן לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ כִּפִּי
 20 שֶׁנִּתְלַבְּשָׁה וּפוּעֵלַת בְּגוּף (מחשבה,
 21 דִּיבּוֹר וּמַעֲשֵׂה) וְהֵן לְגוֹף עֲצָמוֹ הָרִי
 22 הַהֶשְׁבָּה שְׁבֻזָּה דּוּקָא הַפְּדִיָּה
 23 וְהַחֲזוּרָה שֶׁל הַעֲנִינִים הַנְּחוּתִים יוֹתֵר
 24 הִיא לְמַעַלָּה גַּם מִבְּחִינַת
 25 צִיּוֹן, כִּי אִכֵּן לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ וְכֵן הַגּוֹף
 26 עֲצָמוֹ הֵם בּוֹרְאֵי נְחוּתִים מֵהַנֶּשְׁמָה
 27 הָאֱלוּקִית עֲצָמָה, וּבְכָל זֹאת הַפְּדִיָּה
 28 שֶׁלֹּהֵם הִיא דְּבַר נַעֲלָה יוֹתֵר מֵאִשֶׁר
 29 הַפְּדִיָּה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, וְטַעַם הַדְּבַר הוּא
 30 כִּיּוֹן שֶׁהָרִי גַם בְּגוֹף יִשְׁנֹו
 31 בְּחִינַת הָאֱלֻקוֹת שֶׁמֵּהוּוֶה אוֹתוֹ
 32 וְנִתְּנָת לוֹ חַיּוֹת וְקִיּוּם שֶׁהָרִי אֵין
 33 דְּבַר עוֹשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ וְכֵן נְבֹרָא,
 34 מִכֵּל סוּג וּמִכֵּל דְּרַגְחָה, נִצְרָךְ וּמִקְבַּל חַיּוֹת
 35 אֲךְ וּרַק מֵהַבּוֹרָא, וְיֵשׁ בּוֹ בְּגוּף (כְּמוֹ
 36 בְּכָל נְבֹרָא) כַּח הַפוּעַל בְּנִפְעֵל
 37 הַכּוּחַ הַבּוֹרָא שֶׁנִּמְצָא בְּתוֹךְ הַנְּבֹרָא
 38 כּוֹ, אֲלֵא שְׂאִין הוּא מְרַגִּישׁוֹ
 39 הַ"כּוּחַ הַפוּעַל", הֵינּוּ הַחַיּוֹת הָאֱלוּקִית
 40 שֶׁמִּכּוּחָהּ הוּא נְבֹרָא וּמִתְקַיֵּם, אֵינּוּ נִיכֵר וְנִרְגַּשׁ בְּגוּף הַגִּשְׁמִי. אֲבָל זֶה גּוֹפָא
 41 שְׂאִין הוּא מְרַגִּישׁוֹ, זֶה עֲצָמוֹ שֶׁהַ"כּוּחַ הַפוּעַל" הָאֱלוּקִי לֹא נִרְגַּשׁ בְּגוּף
 42 מוֹרָה שֶׁשָּׂרְשׁוֹ לְמַעַלָּה בְּיוֹתֵר, כִּי כָּל הַגְּבוּהָ יוֹתֵר יוֹרֵד
 43 לְמַטָּה יוֹתֵר³¹ כַּמֶּשֶׁל חוֹמַת אֲבָנִים שֶׁכִּאֲשֶׁר הִיא נּוֹפֶלֶת, דּוּקָא הָאֲבָנִים

ביאור בדרך אפשר

44 שְׁבֹרָשׁ הַחוּמָה נּוֹפְלִים רְחוּק יוֹתֵר, וּבְנִמְשָׁל, דּוּקָא אוֹר אֱלוּקִי מִמְקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ
 45 נַעֲלָה יוֹתֵר, יוֹרֵד וְנִמְשָׁךְ לְמַקּוֹם נְחוּת יוֹתֵר, וְלִכֵּן דּוּקָא הָאוֹר הָאֱלוּקִי שׁוֹרֵד
 46 וּמִתְמַעֵט וּמִתְעַלֵּם כֹּל כֵּךְ עַד שְׂאֵינוֹ נִרְאָה וְנִרְגַּשׁ, הוּא אוֹר מִמְקוֹר וְשׁוֹרֵשׁ נַעֲלָה
 47 בְּמִיּוֹחַד. וְעַל-יְדֵי הַצְּדָקָה, פּוֹעֲלִים שְׁתֵּהִינָה הַחֲזָרָה וְהַתְּשׁוּבָה
 48 (וְשָׁבִיָּה גַם מִלְּשׁוֹן תְּשׁוּבָה³²)
 49 שֶׁל לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ וְשֶׁל הַגּוֹף הַגִּשְׁמִי
 50 וְהַחֲזָרָה וְהַתְּשׁוּבָה שֶׁהִיא,
 51 כַּמְּבֹאָר לְעִיל, בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַעֲלָאָה
 52 מִלְּמַטָּה לְמַעֲלָה, הִיא לְשָׂרְשָׁם
 53 וּמְקוֹרָם שֶׁל לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף
 54 לְמַעַלָּה מֵעֲלָה וְכַאֲמוֹר שְׁשׁוֹרֵשׁם
 55 נַעֲלָה בְּיוֹתֵר.
 56 וְזֵהוּ עֲנִין צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תְּפָדָה
 57 וְשָׁבִיָּה בְּצַדְקָה. דְּבְחִינַת צִיּוֹן
 58 הִיא עֲצָם הַנֶּשְׁמָה שְׂצִירָךְ
 59 לְפַעַל בְּהַ הַפְּדִיָּה בְּדֶרֶךְ שֶׁל
 60 הַמִּשְׁכַּת אֱלוּקוֹת מִלְּמַעֲלָה לְמַטָּה,
 61 וּבְחִינַת וְשָׁבִיָּה קָאֵי עַל נִשְׁמָה
 62 שְׁבִיגוּף אוֹ עַל לְבוּשֵׁי הַנֶּשְׁמָה
 63 וְכוּ', שְׂצִירָךְ לְפַעַל בְּהֵם אֶת
 64 הַהֶגְבְּהָה וְהַעֲלָאָה מִלְּמַטָּה
 65 לְמַעַלָּה, מְבִירָא עֲמִיקְתָּא
 66 לְאִיגְרָא רְמָה מְכוּר עֲמוּק לְגַג
 67 גְּבוּהָ.
 68 וְהַפְּדִיָּה שֶׁל הַנֶּפֶשׁ עֲצָמָה מִצַּד אַחַד
 69 וְשֶׁל לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף מִצַּד שֵׁנִי,
 70 הִיא עַל-יְדֵי הָעֵבֹדָה כְּב'
 71 הַקְּוִיִּים שֵׁנִי הָאוֹפְנִים הַשּׁוֹנִים
 72 דִּהְעֲלָאָה מִלְּמַטָּה לְמַעֲלָה (צַדְקָה,
 73 מִצְוֹת) וְהַמְּשָׁכָה מִלְּמַעֲלָה לְמַטָּה
 74 (מִשְׁפַּט, תּוֹרָה) שֶׁהֵם ב' אוֹפְנֵי
 75 הַלֵּיכָה כַּנֶּ"ל, כְּמוֹכָא לְעִיל שֵׁנִי
 76 הָאוֹפְנִים בְּהַתְּקַרְבוֹת הָאֲדָם לְאֱלוּקוֹת,
 77 הַמִּשְׁכָּה וְהַעֲלָאָה, נִקְרָאִים שְׁתֵּי
 78 הַ"הֲלִיכוֹת" וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ גַּם
 79 מִלְּמַעַלָּה עֲנִין וְהַתְּהַלְכָתִי
 80 בְּתוֹכְכֶם³³ דְּקָאֵי הַמְּכוּן עַל ב'
 81 בְּחִינַת הַלּוֹף, וְלִכֵּן נִאֲמַר
 82 "וְהַתְּהַלְכָתִי" וְלֹא "וְהַלְכָתִי" כְּמִבְּאֵר
 83 בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת³⁴ בְּתוֹרַת הַחֲסִידוֹת כִּי צַד שְׁנֵי הָאוֹפְנִים הָאוֹמְרִים בְּעִבּוֹדַת
 84 הָאֲדָם שֶׁנִּקְרָאִים שְׁתֵּי הַ"הֲלִיכוֹת", מִמְשִׁיכִים אֱלוּקוֹת בְּשֵׁנֵי אוֹפְנִים שֶׁגַם הֵם
 85 נִקְרָאִים שְׁתֵּי הַ"הֲלִיכוֹת". וְהֵינּוּ, דְּבְתַתְּחִלָּה בְּשֶׁלֶב רֵאשׁוֹן, בְּתַחֲלִיל עֲבוֹדַת
 86 ה' כִּאֲשֶׁר הָאֲדָם נִמְצָא עֲדִין בְּמַצַּב נְחוּת הַקְּבָ"ה עוֹזְרוֹ³⁵ כִּי אֵין לוֹ דִי

(31) ראה שערי אורה ד"ה יביאו לבוש פי"ב ואילך. (32) ראה פרש"י ישעי' שם. ובכ"מ. (33) בחוקותי כו, יב. (34) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ט ע' קלא. פרשיות ע' תרג. אוה"ת ויקרא ע' תרמ ואילך. לקו"ש ח"כ ע' 299. וש"נ. (35) שבת ל, ב. ועוד.

ביאור בדרך אפשר

- 1 כוחות לעבוד את ה' למרות המניעות והעיכובים, וְאַחֲרֵי־כֵן לאחר שנתעלה
- 2 יותר הָאֲדָם עוֹבֵד עֲבוֹדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת בָּב' הַקְּנוֹים דְּתוֹרָה וְהַעֲלָא מְהִירֵדָה שְׂבָגְלוֹת יֵהִי בְּפִסּוֹק בְּהַפְטָרָה שְׂמַסְמֵלָת אֵת עֲנִין הַגְּלוֹת.
- 3 וְצִדְקָה, הֵינְנוּ לְמוֹד הַתּוֹרָה
- 4 בְּמַח שְׁפָרָאשׁ, וְקִיּוֹם כָּל הָאֲדָם עוֹבֵד עֲבוֹדָתוֹ בְּשִׁלְמוֹת בָּב' הַקְּנוֹים
- 5 הַמְצוֹת בְּרַמ"ח אֵיבָרִים דְּתוֹרָה וְצִדְקָה, הֵינְנוּ לְמוֹד הַתּוֹרָה בְּמַח
- 6 (בְּמַבְאָר ב'סִפֵּר חֲרָדִים' בִּיצֵד שְׁפָרָאשׁ, וְקִיּוֹם כָּל הַמְצוֹת בְּרַמ"ח אֵיבָרִים
- 7 הַמְצוֹת מְחַלְקוֹת לְפִי הָאֲבָרִים (בְּמַבְאָר ב'סִפֵּר חֲרָדִים' בִּיצֵד הַמְצוֹת מְחַלְקוֹת
- 8 שְׁתְּלוּיִים בְּהֵם) וכאשר כל חלקי לְפִי הָאֲבָרִים שְׁתְּלוּיִים בְּהֵם). וְעַל-יְדֵי הָעֲבוֹדָה
- 9 הַגּוֹף מְשׁוּעֲבָדִים לְעִבּוֹדַת ה', הֲרֹבַח בְּקֶבֶט שְׁלוֹ מְקַבְּלִים אַחֲרֵי-כֵן מְלַמְעֵלָה תְּשַׁעָה
- 10 מורה על שלימות מיוחדת. וְעַל-יְדֵי קִבְּבִים שֶׁל חֲבָרוֹ שֶׁהוּא הַקֶּבֶט³⁶, כְּמֵאֲמַר רַעְיָה
- 11 הָעֲבוֹדָה בְּקֶבֶט שְׁלוֹ הֵינְנוּ עִבּוּדָה וְרַעְיָה אֲבִיךָ אֵל תַּעֲזֹב זֶה הַקֶּבֶט³⁷,
- 12 של האדם בכוחות שלו מְקַבְּלִים אַחֲרֵי-כֵן מְלַמְעֵלָה תְּשַׁעָה
- 13 קִבְּבִים שֶׁל חֲבָרוֹ שֶׁהוּא הַקֶּבֶט³⁶, שְׂנִקְרָא גַם "חֲבָר" כְּמֵאֲמַר חַכְמֵינוּ ז"ל רַעְיָה וְרַעְיָה
- 14 אֲבִיךָ אֵל תַּעֲזֹב זֶה הַקֶּבֶט³⁷, הָרִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִקְרָא בְּשֵׁם "חֲבָר" ו"רַעְיָה".
- 15 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 16 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 17 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 18 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 19 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 20 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 21 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 22 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 23 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 24 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 25 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 26 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 27 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 28 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 29 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 30 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 31 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 32 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 33 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 34 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 35 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 36 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 37 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 38 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 39 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 40 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 41 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 42 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 43 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 44 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 45 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 46 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 47 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה
- 48 שְׁהָרִי כָּל עֵקֶר עֲנִין תִּקְנַת הַהַפְטָרָה הִיא מְחַמַּת גְּזֵרַת
- 49 הַמְּלֻכּוֹת שְׂגוּרָה לֹא לְקוֹרָא בַּתּוֹרָה עֲצֵמָה וְחַכְמִים תִּקְנוּ שְׁלִפְחוֹת יִקְרָאוּ
- 50 וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל וְזֶהוּ גַם מַה שְׁעֲנִין זֶה שֶׁל
- 51 פְּדִיית וְהַעֲלַאת כּוֹחוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוֹף, וְגַשְׁמִיּוֹת הָעוֹלָם כְּכֹל עַל יְדֵי הַתּוֹרָה
- 52 וְהַמְצוֹת נֶאֱמַר בְּהַפְטָרָה דְּנִקְא, וְלֹא בְּפִסּוֹק בַּחֲמֵשׁ חוֹמְשֵׁי תוֹרָה

(36 ראה ב"מ לח, א. 37) ראה רש"י שבת לא, א ד"ה דעלך. (38) אבודרהם סדר שחרית של שבת. לבוש או"ח סרפ"ד ס"א. שו"ע אדה"ז שם. ועוד. 39) ברכות יב, א.

אגרות קודש

ב"ה, כ"ז תמוז, תשי"ח

ברוקלין.

שלום וברכה!

... באיחור זמן הגיע לידי מכתב כתי"ר שי' ותוכנו, אולי טוב לעשות שידוך עם בנו שי'.

והנה ראיתי בהאברכים דכאן ובכ"מ אשר כשמתחילים לדבר עמהם מעניינים כהנ"ל, הרי זה מביא תומ"י לפזור הנפש ולפעמים הכי תכופות הרי זה ללא תועלת, כיון שנמשך כמה זמן עד שמוצאים הצעה מתאימה ויהי הענין נוגע לפועל, ובהתאם לגילו הרך של בנו שי' הרי חשש הנ"ל הוא בתוקף עוד יותר, שלכן לדעתי לאחרי שלפי דעת כתי"ר יבוא הזמן לחשוב ע"ד חתונה בפועל וכן תהי הצעה בפועל, אזי יש להתבונן באם להציע לו תיכף.